

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

Municipal Support Programme
Програм подршке општинама

који реализује:

ПОДСЕТНИК

НА ЗАКОНСКЕ ОДРЕДБЕ
КОЈИМА СУ РЕГУЛИСАНИ ИЗВОРНИ ПРИХОДИ
ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Municipal Support Programme (MSP) is funded by the Government of Switzerland through the Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC)
Executing Agency: MSP Consulting Ltd.

Program подршке општинама (MSP) finansira Vlada Švajcarke preko Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC)
Program реализује привредно društvo MSP konsalting doo

ПОДСЕТНИК

**НА ЗАКОНСКЕ ОДРЕДБЕ КОЈИМА СУ
РЕГУЛИСАНИ ИЗВОРНИ ПРИХОДИ
ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ**

Аутори:

Мирјана Дрндаревић, начелник Управе за финансије Града Ужица

Зоран Тодосијевић, начелник Управе за финансије Града Чачка

Бисерка Павловић, виши саветник у Министарству финансија

Републике Србије

Најаша Ђурчић, дипл. економиста, консултант

Садржај:

Уместо предговора	5 стр.
I Стање у области	7 стр.
Друштвено-економска ситуација	7 стр.
Мере Владе Републике Србије	7 стр.
Мере јединица локалне самоуправе	9 стр.
II Законска регулатива	11 стр.
1. Закон о буџетском систему	11 стр.
2. Закон о финансирању локалне самоуправе	13 стр.
3. Закон о заштити животне средине	17 стр.
4. Закон о туризму	19 стр.
5. Закон о јавним путевима	23 стр.
6. Закон о безбедности саобраћаја на путевима	26 стр.
7. Закон о планирању и изградњи	27 стр.
8. Закон о порезима на имовину	39 стр.
III Предлог могућих нових решења	43 стр.

УМЕСТО ПРЕДГОВОРА

Програм подршке општинама (Municipal Support Programme - MSP), који финансира влада Швајцарске, преко своје Агенције за развој и сарадњу (Swiss Agency for Cooperation and Development – SDC) од 2001. године пружа подршку партнерским општинама у процесу децентрализације и реформи да успоставе ефикасну и одговорну локалну самоуправу.

Током реализације треће фазе програма која ће трајати од 2008. до 2011. године партнери су градови: Чачак, Краљево и Ужице и општине Ариље, Чајетина, Лучани и Пожега.

Значајне програмске активности су се одвијале у оквиру пет међуопштинских радних група које делују у различитим областима надлежности локалне самоуправе чији чланови су представници свих 7 партнерских јединица локалне самоуправе (правна питања, управљање финансијама и фискална децентрализација, стратешко и просторно планирање, управљање чврстим отпадом и управљање путном инфраструктуром).

Међуопштинска радна група за управљање финансијама и фискалну децентрализацију предвидела је Планом рада за 2010. годину, сагледавање законских могућности за обезбеђивање буџетских прихода. Тема се наметнула првенствено због смањења ненаменских трансфера из републичког буџета, условљених негативним ефектима глобалне економске кризе на финансијску ситуацију свих нивоа власти.

Имајући у виду да се основ за обезбеђивање прихода јединица локалне самоуправе налази у различитим законима, било је неопходно направити преглед свих релевантних закона и сагледати све могућности за обезбеђивање прихода. Тако је настао овај подсетник који ће можда помоћи и другим локалним самоуправама да са што мање напора и са што већом ефикасношћу искористе изворе прихода буџета. Резултати које је реално очекивати, могу у приличној мери да допринесу увећању прихода буџета локалне самоуправе, што је у условима повећаних надлежности и обавеза и неминовног раста јавне потрошње од не малог значаја.

I СТАЊЕ У ОБЛАСТИ

Друштвено-економска ситуација

У протекле две године (2009. и 2010.) негативни ефекти глобалне економске кризе одразили су се у Србији на све сегменте привреде и финансија, а самим тим и на друштвени бруто производ, производњу, запосленост и стандард грађана.

Сви релевантни економски показатељи (пад производње, раст инфлације, пад вредности динара) указују на тежину последица, а ниво јавне потрошње додатно оптрећује посусталу економију.

Уговорени кредитни аранжман са Међународним монетарним фондом (вредан око 3 милијарде евра) условио је додатне рестриктивне мере када је реч о јавној потрошњи и буџетском дефициту. Мере се углавном односе на обезбеђивање уштеда у јавној потрошњи и даљу рационализацију у том сектору. На другој страни, делује се стимулативним мерама на раст производње и запошљавања. Према процени ММФ-а привредни раст Србије у прошлој години је био 1,5%, док би у 2011. требало да буде 3%.

Републички буџет је припремљен у складу са проценама да ће Србија у 2011. имати привредни раст од 3% и инфлацију од 4,5%, мада је став независних економских стручњака да је мало вероватно да ће се такве процене и остварити у пракси. За 2011. годину, предвиђен је буџетски дефицит од 4,1% бруто домаћег производа, што је у складу са договором са ММФ-ом, али ће неминовно утицати на строгу контролу јавне потрошње и рационализацију укупних јавних финансија.

Мере Владе Републике Србије

Влада је почетком 2009. године донела програм мера за ублажавање последица глобалне финансијске кризе на реални сектор у Србији, усмерен на смањење јавне потрошње, подстицање привредне активности и запослености и модернизацију саобраћајне инфраструктуре.

На средњи рок, кључне су структурне реформе у области државне управе, здравства, образовања, пензија и социјалних давања, којима ће се значајно смањити финансијски трансфери из буџета Републике за финансирање пензионог фонда и смањити укупна јавна потрошња у односу на њен ниво из 2010. године. Повратак одрживим јавним финансијама подразумева значајно фискално прилагођавање у 2011. години и наредне две године, пре свега кроз

смањење трошкова јавног сектора, а уколико је потребно и кроз одговарајуће пореско прилагођавање.

Имајући у виду макроекономске ризике и последице глобалне економске кризе, у наредном средњерочном периоду потребно је, у складу са Меморандумом, односно Извештајем о фискалној стратегији, фискалну политику чврсто усмерити на смањење јавне потрошње и на штедњу код свих буџетских корисника, уз одрживи фискални дефицит који се може финансирати на неинфлаторан начин. Фискална политика обезбедиће смањење јавне потрошње на свим нивоима кроз смањење текућих расхода и допринеће расту привредне активности кроз кредите за ликвидност привреде и капитална улагања, пре свега у инфраструктуру. Фискални приоритети биће рационализација државе на свим нивоима, социјална заштита сиромашних и коридор 10.

Економска политика у наредне три године биће усмерена на:

- макроекономску стабилност;
- одрживи привредни раст и развој конкурентне привреде;
- повећање запослености и стандарда становништва;
- равномеран регионални развој Републике.

Смерницама фискалне политике постављени средњорочни макроекономски циљеви подразумевају усредсређеност фискалне политике као кључне компоненте макроекономске политике на:

- примену фискалних правила садржаних у Закону о буџетском систему;
- смањивање фискалног дефицита и његово неинфлаторно финансирање;
- ниско и стабилно пореско оптерећење привреде, уз јачање пореске дисциплине;
- чврсто ограничење текуће јавне потрошње;
- повећање јавних инвестиција;
- јачање финансијске дисциплине у јавним предузећима на републичком и локалном нивоу.

Плате у јавном сектору у наредне три године, у оквиру укупног фискалног прилагођавања, строго ће се контролисати, са циљем да се смањи учешће трошкова рада јавног сектора у БДП. У том циљу, предузеће се одговарајуће мере политике плата (спорији раст просечних плата од номиналног раста БДП, смањење броја запослених, комерцијализација одређених делатности и др.). Плате у целом јавном сектору и пензије биле су замрзнуте у номиналном износу у целој 2010. години, а законском регулативом у области јавних финансија (Закон о буџетском систему, Меморандум о фискалној и економској политици за 2011, са пројекцијама за 2012. и 2013. и Закон о буџету Републике Србије за 2011.) предвиђа се раст зарада у јавном сектору следећом динамиком:

Након две године „замрзнутих“ плата у сектору државе у 2011. години плате се усклађују три пута годишње: у јануару за 2%, у априлу за остварену инфлацију у претходна три месеца (процена је 2,95%) и у октобру за инфлацију у протеклих шест месеци увећану за половину реалног раста БДП (процена је 2%). У 2012. и 2013. години примениће се две индексације и то у априлу за инфлацију у протекла три месеца увећану за половину реалног раста БДП и у октобру за инфлацију у претходних шест месеци.

У складу са макроеконским оквиром и циљаним дефицитом за 2011 годину, износ трансферних средстава из буџета РС јединицама локалне самоуправе планиран је на вишем нивоу у односу на 2010. годину као међукорак ка његовом довођењу на ниво прописан Законом о финансирању локалне самоуправе.

У 2011. години укупан трансфер износи 31.8 милијарди динара, што је повећање за 6,1 милијарду динара у односу на 2010. годину, што је линеарно повећање за 23,8%.

Мере јединица локалне самоуправе

Своје напоре да стабилизују буџетске изворе прихода ЈЛС су усмериле на **јачање локалне пореске администрације** која је у свим ЈЛС дала позитивне резултате. У неким ЈЛС приходи буџета по том основу (порез на имовину) вишеструко су повећани.

У складу са тенденцијом Републике Србије да се придружи ЕУ, ЈЛС су се **ангажовале на привлачењу додатних финансијских средстава по основу предлагања пројеката који би се финансирани из расположивих европских фондова и других извора** финансирања. Томе је допринело и формирање служби за локални економски развој у једном делу локалних самоуправа.

Као последица светске економске кризе у великом броју ЈЛС смањена је инвестициона активност, а све општине и градове је погодио и смањени обим трансферних средстава који је неким од њих био доминантни извор финансирања. Као мера за повећање инвестиционе активности многе општине и градови су излаз нашле у кредитном задужењу.

Јединице локалне самоуправе су рационализовале трошкове, а нарочито трошкове за запослене, првенствено усклађивањем са Законом о максималном броју запослених у локалној администрацији, уз појачану контролу процеса јавних набавки и расхода свих буџетских корисника.

II ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Анализом закона који се односе на функционисање и финансирање локалне самоуправе и њене надлежности, издвојен је следећи преглед закона који дају основ за обезбеђивање јавних прихода ЈЛС:

1. ЗАКОН О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10 и 101/10)

Финансирање надлежности јединице локалне самоуправе

Члан 25.

За финансирање надлежности јединице локалне самоуправе, буџету јединице локалне самоуправе припадају јавни приходи и примања, и то:

1. порези у делу утврђеном законом:

- 1) порез на доходак грађана;
- 2) порез на имовину;
- 3) порез на наслеђе и поклон;
- 4) порез на пренос апсолутних права;
- 5) други порез, у складу са посебним законом;

2. таксе:

- 1) локалне административне таксе;
- 2) локалне комуналне таксе;
- 3) боравишна такса;

3. накнаде за коришћење добара од општег интереса у складу са законом;

4. самодопринос;

5. донације и трансфери;

6. остали јавни приходи:

- 1) приходи од камата;
- 2) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у државној својини, које користи јединица локалне самоуправе, односно органи, организације и службе јединице локалне самоуправе и индиректни корисници њеног буџета;

-
- 3) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини јединице локалне самоуправе, у складу са законом;
 - 4) приходи које својом активношћу остваре органи, организације и службе јединице локалне самоуправе;
 - 5) приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине јединице локалне самоуправе и одузета имовинска корист у том поступку;
 - 6) приходи од концесионе накнаде у складу са законом;
 - 7) други приходи утврђени законом;

7. примања:

- 1) примања од продаје непокретности у својини јединице локалне самоуправе;
- 2) примања од продаје покретних ствари у државној својини које користе органи, организације и службе јединице локалне самоуправе;
- 3) примања од продаје покретних ствари у својини јединице локалне самоуправе које користе органи, организације и службе јединице локалне самоуправе;
- 4) примања од продаје робних резерви;
- 4а) примања од продаје драгоцености;
- 4б) примања од продаје природне имовине;
- 5) примања од задуживања;
- 6) примања од продаје финансијске имовине;
- 7) друга примања утврђена законом.

Одредбе става 1. тачка 6) подтачка (2) и тачка 7) подтачка (2) овог члана примењиваће се до дана до кога, у складу са законом, јединица локалне самоуправе, односно њени органи, организације и службе имају својство корисника непокретности и покретних ствари у државној својини.

Статутом града, односно града Београда утврђује се део прихода из става 1. овог члана који припада буџету градске општине, а који буџету града, односно града Београда.“

2. ЗАКОН О ФИНАНСИРАЊУ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
(„Сл. гласник РС“, број 62/06)

Изворни приходи јединице локалне самоуправе

1) Порез на имовину:

Члан 8.

Скупштина јединице локалне самоуправе утврђује висину стопе пореза на имовину, осим пореза на пренос апсолутних права и пореза на наслеђе и поклон, до висине највише стопе прописане законом којим се уређују порези на имовину.

2) локалне административне таксе:

Члан 9.

Скупштина јединице локалне самоуправе може уводити локалне административне таксе за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње које органи јединице локалне самоуправе издају, односно обављају у оквиру послова из своје изворне надлежности.

Јединица локалне самоуправе не може увести локалну административну таксу за списе и радње из надлежности органа за које је законом којим се уређују републичке административне таксе прописано плаћање републичких административних такси.

3) локалне комуналне таксе:

Члан 11.

Скупштина јединице локалне самоуправе може уводити локалне комуналне таксе за коришћење права, предмета и услуга.

За коришћење права, предмета и услуга из става 1. овог члана не може се уводити посебна накнада.

Члан 12.

Обвезник локалне комуналне таксе јесте корисник права, предмета и услуга за чије је коришћење прописано плаћање локалне комуналне таксе.

Члан 13.

Таксена обавеза настаје даном почетка коришћења права, предмета или услуге за чије је коришћење прописано плаћање локалне комуналне таксе.

Таксена обавеза траје док траје коришћење права, предмета или услуге.

Члан 14.

Локалне комуналне таксе не плаћају се за коришћење права, предмета и услуга од стране државних органа и организација, органа и организација територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе.

Члан 15.

Локалне комуналне таксе могу се увести за:

- 1) истицање фирме на пословном простору;
- 2) истицање и исписивање фирме ван пословног простора на објектима и просторима који припадају јединици локалне самоуправе (коловози, тротоари, зелене површине, бандере и сл.);
- 3) држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина;
- 4) коришћење витрина ради излагања робе ван пословних просторија;
- 5) држање и коришћење пловних постројења и пловних направа и других објеката на води, осим пристана који се користе у пограничном речном саобраћају;
- 6) држање и коришћење чамаца и сплавова на води, осим чамаца које користе организације које одржавају и обележавају пловне путеве;
- 7) држање ресторана и других угоститељских и забавних објеката на води;
- 8) држање кућних и егзотичних животиња;
- 9) коришћење простора на јавним површинама или испред пословних просторија у пословне сврхе, осим ради продаје штампе, књига и других публикација, производа старих и уметничких заната и домаће радиности;
- 10) држање средстава за игру (“забавне игре”);
- 11) држање музичких уређаја и приређивање музичког програма у угоститељским објектима;
- 12) коришћење рекламних паноа;
- 13) коришћење простора за паркирање друмских моторних и прикључних возила на уређеним и обележеним местима;
- 14) коришћење слободних површина за кампове, постављање шатора или друге објекте привременог коришћења;
- 15) коришћење обале у пословне и било које друге сврхе;
- 16) заузеће јавне површине грађевинским материјалом и за извођење грађевинских радова.

Влада ће утврдити највиши износ за локалне комуналне таксе из става 1. тачка. 1), 2) и 3) овог члана, на предлог Министарства финансија, које ће претходно о томе прибавити мишљење Комисије за финансирање локалне самоуправе.“

4) боравишна такса:

Члан 19.

Актом скупштине јединице локалне самоуправе уводи се боравишна такса, у складу са законом којим се уређује област туризма.

Приход од боравишне таксе представља приход јединице локалне самоуправе на чијој територији је наплаћен.

5) накнада за коришћење грађевинској земљишћа;

6) накнада за уређивање грађевинској земљишћа;

7) накнада за заштити и унапређивање живојне средине;

8) приходи од концесионе накнаде за обављање комуналних делатности и приходи од других концесионих послова, које јединица локалне самоуправе закључи у складу са законом;

9) новчане казне изречене у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине јединице локалне самоуправе, као и одузета имовинска користи у том поступку;

10) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности у државној својини које користи јединица локалне самоуправе и индиректни корисници њеног буџета;

Члан 32.

Локални орган управе надлежан за финансије води евиденцију о приходима оствареним од закупа по корисницима.

Приходи из става 1. овог члана користе се за куповину, изградњу, текуће поправке и одржавање зграда и објеката и набавку и одржавање опреме.“

11) приходи од продаје непокретних ствари које користи јединица локалне самоуправе и индиректни корисници њеног буџета;

12) приходи које својом делатношћу остваре органи и организације јединице локалне самоуправе;

13) приходи од камата на средства буџета јединице локалне самоуправе;

14) приходи по основу донација јединици локалне самоуправе;

Члан 33.

Јединица локалне самоуправе може да прими донацију од физичког или правног лица на основу уговора.

Јединица локалне самоуправе остварује приходе од страних донација, на основу закљученог уговора о донацији или другог сличног уговора.

Основни елементи уговора евидентирају се у министарству надлежном за економске односе са иностранством.

Министар надлежан за економске односе са иностранством ће споразумно са министром надлежним за област локалне самоуправе ближе уредити начин евидентирања страних донација јединицама локалне самоуправе.

Јединица локалне самоуправе ће најкасније у року од 15 дана од дана закључења уговора о донацији или другог уговора доставити примерак уговора министарству надлежном за економске односе са иностранством.“

15) Приходи по основу самодоприноса:

Члан 20.

Одлуку о увођењу самодоприноса грађани доносе референдумом, у складу са прописима којима је уређен поступак непосредног изјашњавања грађана, ако овим законом није друкчије одређено.

Облик и начин непосредног изјашњавања грађана уређује се статутом јединице локалне самоуправе.

Члан 21.

Одлука из члана 20. став 1. овог закона садржи податке који се односе на:

- 1) потребе, односно намене за које се средства прикупљају;
- 2) подручје на коме се средства прикупљају;
- 3) време за које се средства прикупљају;
- 4) укупан износ средстава која се прикупљају;
- 5) обвезнике, начин и рокове извршавања самодоприноса, као и лица која се ослобађају те обавезе;
- 6) висину самодоприноса (основица, пропорцијална стопа и др.);
- 7) начин вођења евиденције о средствима;
- 8) износ и јединицу мере прерачунавања када се самодопринос изражава у раду, превозничким и другим услугама;
- 9) начин остваривања надзора грађана у наменском коришћењу средстава;
- 10) начин враћања средстава која се остваре изнад износа који је одлуком одређен.

Члан 23.

Одлуку доносе грађани који имају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се средства прикупљају.

Одлуку доносе и грађани који немају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се прикупљају средства, ако на том подручју имају непокретну имовину, а средствима се побољшавају услови коришћења те имовине.

Одлука се сматра донетом када се за њу изјасни већина од укупног броја грађана из ст. 1. и 2. овог члана.

16) групи приходи утврђени законом.

3. ЗАКОН О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

(„Сл. гласник РС“, бр. 135/04, 36/09 и 72/09)

накнада за заштити и унапређивање животне средине:

Члан 87.

Јединица локалне самоуправе може, из оквира својих права и дужности, прописати накнаду за заштиту и унапређивање животне средине.

Накнаду из става 1. овог члана својим актом прописује скупштина јединице локалне самоуправе.

Накнада из става 1. овог члана прописује се по основу:

- 1) коришћења стамбених и пословних зграда, станова и пословних просторија за становање, односно обављање пословне делатности, као и за коришћење земљишта за обављање редовне делатности (у даљем тексту: непокретност),
- 2) обављања одређених активности које утичу на животну средину, а које одређује Влада;
- 3) транспорта нафте и нафтних деривата, као и сировина, производа и полупроизвода хемијских и других опасних материја из индустрије или за индустрију на територији јединице локалне самоуправе са статусом угрожене животне средине на подручју од значаја за Републику Србију.

Обвезници плаћања накнаде по основу из става 3. тачка 1) овог члана су имаоци права својине на непокретности, односно закупци ако се непокретности користе по основу права закупа, а висина накнаде се одређује према површини непокр-

ретности и плаћа се месечно до износа који не може бити већи од износа прописаног у складу са овим законом.

Обвезници плаћања накнаде по основу из става 3. тачка 2) овог члана су правна лица и предузетници, који обављају одређене активности.

Обвезници плаћања накнаде из става 3. тачка 3) овог члана су власници теретних возила, односно правна и физичка лица која обављају транспорт нафте и нафтних деривата, као и сировина, производа и полупроизвода хемијских и других опасних материја из индустрије или за индустрију на територији јединице локалне самоуправе са статусом угрожене животне средине на подручју од значаја за Републику Србију.

Влада ближе прописује критеријуме за утврђивање накнаде из става 1. овог члана, као и највиши износ те накнаде.

Јединица локалне самоуправе актом из става 2. овог члана утврђује висину, рокове, обвезнике, начин плаћања накнаде и олакшице за одређене категорије обвезника плаћања, а у складу са утврђеним критеријумима из става 7. овог члана.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе је дужан да прибави мишљење Министарства на предлог акта из става 2. овог члана.

Средства остварена од накнаде из става 1. овог члана користе се, преко буџетског фонда, наменски за заштиту и унапређење животне средине према усвојеним програмима коришћења средстава буџетског фонда, односно локалним акционим и санационим плановима, у складу са стратешким документима који се доносе на основу овог закона и посебних закона.

Јединица локалне самоуправе не може прописивати накнаде које су прописане на основу чл. 84, 85. и 85а овог закона.“

4. ЗАКОН О ТУРИЗМУ
(„Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10)

1) боравишна такса:

Члан 103.

Боравишну таксу плаћа лице за сваки дан боравка у угоститељском објекту за смештај, изван свог пребивалишта.

Члан 104.

Висину боравишне таксе утврђује јединица локалне самоуправе у зависности од категорије туристичког места или у различитој висини по деловима општине односно града у зависности од изграђености комуналне, саобраћајне и туристичке инфраструктуре.

Влада за сваку категорију туристичког места посебно утврђује највиши и најнижи износ боравишне таксе.

Ако се туристички објекат за смештај не налази на територији туристичког места, јединица локалне самоуправе утврдиће висину боравишне таксе за најнижу категорију туристичког места.

Члан 105.

Боравишну таксу не плаћају:

- 1) деца до седам година старости;
- 2) лица упућена на бањско и климатско лечење, односно специјализовану рехабилитацију од стране надлежне лекарске комисије;
- 3) особе са инвалидитетом са телесним оштећењем од најмање 70%, војни инвалиди од прве до пете групе, цивилни инвалиди рата од прве до пете групе, слепа лица, лица оболела од дистрофије и сродних мишићних и неуромишићних обољења, параплегије и квадриплегије, церебралне и дечје парализе и мултиплекс склерозе, особе ометене у развоју, као и пратилац наведених особа;
- 4) ученици и студенти који организовано бораве у угоститељском објекту за смештај ради извођења спортско-рекреативних и других активности по програму министарства надлежног за послове просвете, студенти који организовано бораве у угоститељском објекту за смештај ради извођења обавезне наставе у складу са наставним планом образовне установе, као и учесници републичких и регионалних такмичења у знању и вештинама;
- 5) страни држављани који су по међународним конвенцијама и споразумима ослобођени плаћања таксе;
- 6) лица која непрекидно бораве у објекту за смештај дуже од 30 дана.

Боравишну таксу умањену за 50% плаћају лица од седам до 15 година старости. Лица из става 1. овог члана не плаћају боравишну таксу ако поднесу доказ да су испуњени услови из става 1. овог члана (чланска карта, потврда школе, односно образовне установе, упут лекарске комисије и друго).

Јединица локалне самоуправе може својом одлуком да прошири круг лица из става 1. тач. 2) и 3) овог члана.

Члан 106.

Наплату боравишне таксе врше субјекти који пружају услугу смештаја, као и субјекти из члана 74. став 1. и члана 77. став 1. овог закона преко којих се пружа услуга смештаја (у даљем тексту: давалац смештаја).

Давалац смештаја наплаћује боравишну таксу истовремено са наплатом услуге смештаја.

Ако давалац смештаја не наплати боравишну таксу, дужан је да на свој терет уплати износ ненаплаћене боравишне таксе.

Члан 107.

Давалац смештаја дужан је да у рачуну за услугу смештаја посебно исказе износ боравишне таксе, као и да наведе основ ослобађања од плаћања или умањења износа боравишне таксе, у складу са чланом 105. овог закона.

Члан 108.

Средства од наплаћене боравишне таксе давалац смештаја уплаћује у року од пет дана по истеку сваких 15 дана у месецу.

Члан 109.

Средства од наплаћене боравишне таксе приход су буџета јединице локалне самоуправе на чијој територији су пружене услуге смештаја и користе се за обезбеђивање информативно-пропагандног материјала којим се промовишу туристичке вредности и културно наслеђе, обезбеђивање туристичке сигнализације и рад туристичко информативних центара.

2) туристичка накнада:

Члан 110.

Туристичка накнада је новчани износ који се плаћа за коришћење погодности у обављању делатности на подручју туристичког места.

Члан 111.

Јединица локалне самоуправе на чијој територији се налази туристичко место које је разврстано у категорију прописује обавезу плаћања туристичке накнаде уз сагласност министарства.

Обвезници плаћања накнаде из става 1. овог члана су привредни субјекти који обављају делатност туристичких агенција, угоститељску делатност, наутичку делатност, ловно туристичку делатност, пружају услуге у туризму или обављају другу делатност непосредно повезану са туризмом.

Обвезници плаћања туристичке накнаде су и физичка лица која туристима пружају услуге смештаја у објектима домаће радиности (кућа, апартман и соба) и сеоског туристичког домаћинства.

Обавеза из става 1. овог члана односи се на лица која на територији туристичког места имају седиште, огранак, издвојени посебан простор или непокретност из става 3. овог члана.

Министар прописује врсте делатности из става 2. овог члана, разврстава их угрупе по степену повезаности, утврђује начин плаћања туристичке накнаде и услове за ослобађање од обавезе плаћања.

Члан 112.

Туристичка накнада утврђује се посебно за правна лица, предузетнике и физичка лица, према категорији туристичког места, а у зависности од врсте делатности у коју је сврстан обвезник.

Јединица локалне самоуправе може да утврди туристичку накнаду у различитој висини по деловима туристичког места, односно зонама у којима се налази седиште, огранак, издвојени посебан простор или објекат обвезника у зависности од изграђености комуналне, саобраћајне и туристичке инфраструктуре.

Влада, на предлог министарства, за сваку категорију туристичког места, утврђује највиши и најнижи износ туристичке накнаде.

Члан 113.

Средства остварена од туристичке накнаде у висини од 80% приход су буџета јединице локалне самоуправе на чијој територији су наплаћена, а средства у висини од 20% приход су буџета Републике Србије.

Средства која су приход буџета Републике Србије, користе се за:

- 1) уређивање, коришћење, унапређење и заштиту туристичког простора;
- 2) финансирање и реализацију пројеката изградње и уређења грађевинског земљишта и пројеката изградње туристичке инфраструктуре у циљу реализације туристичких пројеката.

Туристичка накнада се не наплаћује у оквиру заштићеног природног или културног добра, ако привредни субјекат односно организација која управља заштићеним природним или културним добром наплаћује накнаду за коришћење заштићеног природног односно културног добра.

Субјекат из члана 111. став 2. овог закона није обвезник туристичке накнаде уколико плаћа накнаду за коришћење заштићеног природног, односно културног добра у складу са прописима којима се уређује заштита природних, односно културних добара.

Јединица локалне самоуправе средства из ст. 1. овог члана користи за одржавање постојеће и изградњу нове туристичке инфраструктуре, изградњу спортско-рекреативних и других пратећих садржаја јавног карактера у туристичким местима.

Влада ближе прописује услове и начин доделе и коришћења средстава из става 2. овог члана.

Подзаконски акти донети у складу са Законом о туризму:

1. Правилник о категоризацији туристичких места (“Службени гласник РС”, бр. 8/10, 31/10 и 37/10)
2. Уредба о највишем и најнижем износу туристичке накнаде (“Службени гласник РС”, број 21/10)
3. Правилник о одређивању делатности за чије обављање се плаћа туристичка накнада, разврставању делатности у групе по степену повезаности, начину плаћања туристичке накнаде и условима за ослобађање од плаћања туристичке накнаде (“Службени гласник РС”, број 20/10)
4. Правилник о садржини и начину израде планских докумената као и студије оправданости за проглашење туристичког простора (“Службени гласник РС”, број 20/10)
5. Уредба о највишем и најнижем износу боравишне таксе (“Службени гласник РС”, број 51/10)

5. ЗАКОН О ЈАВНИМ ПУТЕВИМА
(„Сл. гласник РС“, бр. 101/05 и 123/07)

Члан 16.

Финансирање изградње и реконструкције, одржавања и заштите јавног пута обезбеђује се из:

1. накнада за употребу јавног пута;
2. накнаде за одржавање државног пута од акцизе на деривате нафте и течног нафтног гаса у висини од:
 - 1) у периоду од 1. јануара 2008. године до 31. децембра 2008. године 15,0%
 - 2) у периоду од 1. јануара 2009. године 20,0%3) финансијских кредита;
3. улагања домаћих и страних лица;
4. буџета Републике Србије и
5. других извора у складу са законом.

Члан 17.

За употребу јавног пута плаћају се накнаде, и то:

- 1) годишња накнада за моторна возила, тракторе и прикључна возила;
- 2) **годишња накнада за возила на моторни погон која нису обухваћена тачком 1) овог члана;**
- 3) накнада за ванредни превоз;
- 4) накнада за постављање рекламних табли, рекламних паноа, уређаја за сликовно или звучно обавештавање или оглашавање на јавном путу, односно на другом земљишту које користи управљач јавног пута, у складу са прописима;
- 5) посебна накнада за употребу јавног пута, његовог дела или путног објекта (у даљем тексту: путарина);
- 6) накнада за прекомерно коришћење јавног пута, његовог дела или путног објекта;
- 7) накнада за закуп делова земљишног појаса јавног пута;
- 8) накнада за закуп другог земљишта које користи управљач јавног пута;
- 9) накнада за прикључење прилазног пута на јавни пут;
- 10) накнада за постављање водовода, канализације, електричних, телефонских и телеграфских водова и сл. на јавном путу;
- 11) накнада за изградњу комерцијалних објеката којима је омогућен приступ са јавног пута;
- 12) годишња накнада за коришћење комерцијалних објеката којима је омогућен приступ са јавног пута и
- 13) накнада за употребу државног пута за возила регистрована у иностранству.

Члан 18.

Висину накнаде из члана 17. тач. 1) и 13) овог закона утврђује Влада.

Висину накнаде из члана 17. тачка 2) овог закона утврђује надлежни орган општине, односно града.

Висину накнаде из члана 17. тач. 3) до 12) овог закона утврђује управљач јавног пута.

Одлука о висини накнаде из става 3. овог члана за државни пут доноси се уз сагласност Владе, а за општински пут, односно улицу, уз сагласност скупштине општине, односно скупштине града.

Члан 19.

Средства из члана 16. тачка 2) овог закона евидентирају се на посебном рачуну Трезора Републике Србије.

Министарство преноси средства из става 1. овог члана на рачун Јавног предузећа које та средства користи за одржавање и заштиту државних путева.

Члан 20.

Наплату накнаде из члана 17. тачка 13) овог закона организује Јавно предузеће на граничним прелазима одређеним прописима.

Члан 21.

Средства од наплаћене накнаде из члана 17. тач. 1) и 2) овог закона приход су општине.

Средства од наплаћене накнаде из члана 17. тач. 3) до 13) овог закона за употребу државних путева приход су Јавног предузећа, а средства наплаћена од тих накнада за употребу општинских путева и улица приход су управљача тих путева и улица.

Члан 22.

Средства од наплаћених накнада из члана 17. овог закона користе се за изградњу, реконструкцију, одржавање и заштиту јавних путева, као и за трошкове коришћења и отплату кредита за наведене намене.

Члан 23.

Накнада из члана 17. тачка 1) овог закона не плаћа се за моторна возила:

- 1) иностраних дипломатских и конзуларних представништава, ако је ослобођење од плаћања те накнаде предвиђено међународним споразумом или ако постоји реципроцитет;

-
- 2) особа са инвалидитетом и
 - 3) организација које окупљају особе са инвалидитетом.

Члан 24.

Накнада из члана 17. тачка 5) овог закона не плаћа се за моторна возила:

- 1) полиције;
- 2) Војске Србије и Црне Горе;
- 3) хитне помоћи;
- 4) под пратњом (возилима под пратњом сматрају се возила којима је додељена пратња припадника полиције или војне полиције) и посебним возилима (возилима снабдевеним уређајима за давање светлосних и звучних знакова и то за време док ти знакови трају) и
- 5) професионалних ватрогасних јединица, добровољних ватрогасних друштава и ватрогасних јединица правних лица која имају ватрогасну службу организовану по прописима о заштити од пожара;
- 6) особа са инвалидитетом и
- 7) организација које окупљају особе са инвалидитетом.

Члан 25.

Накнада из члана 17. тачка 5) овог закона не плаћа се, по одобрењу Јавног предузећа, за моторна возила:

- 1) републичке инспекције за државне путеве и републичке инспекције за друмски саобраћај;
- 2) привредних друштава, предузећа и других правних лица, односно предузетника који обављају послове одржавања и заштите јавног пута за чије коришћење се плаћа путарина;
- 3) која су у функцији организовања и наплате путарине и
- 4) за превоз лица и материјалних добара у оквиру домаћих или међународних хуманитарних акција.

За возила из става 1. тачка 4. овог закона дозвола се издаје појединачном возилу за појединачну вожњу.

Члан 26.

У погледу наплате накнада утврђених овим законом, контроле, камате, повраћаја, застарелости, казне и осталог што није уређено овим законом, примењиваће се одредбе закона којим се уређује порески поступак и пореска администрација.

6. ЗАКОН О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА
(„Сл. гласник РС“, бр. 41/09 и 53/10)

Члан 17.

Република, јединица територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности, обезбеђују средства за финансирање унапређења безбедности саобраћаја.

Извори средстава за унапређење безбедности саобраћаја су:

- 1) буџет Републике Србије, буџет јединице територијалне аутономије и буџет јединице локалне самоуправе,
- 2) наплаћене новчане казне за прекршаје предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима,
- 3) поклони или прилози покровитеља дати Републици, јединици територијалне аутономије или јединици локалне самоуправе,
- 4) остали приходи.

Члан 18.

Средства од новчаних казни из члана 17. став 2. тачка 2) овог закона, у висини од 70% припадају буџету Републике, а у висини од 30% припадају буџету јединице локалне самоуправе на чијој територији је прекршај учињен. Од 70 % средстава која припадају буџету Републике, 75 % се користи за опремање јединица саобраћајне полиције. Од 30% средстава која припадају буџету јединице локалне самоуправе на чијој територији је прекршај учињен, 50% средстава се користи за поправљање саобраћајне инфраструктуре јединице локалне самоуправе на чијој територији је прекршај учињен.

Средства из става 1. овог члана користе се за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима.

Члан 19.

Средства из члана 17. овог закона користе се за:

- 1) рад Тела за координацију,
- 2) унапређење саобраћајног васпитања и образовања,
- 3) превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја,
- 4) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја,
- 5) техничко опремање јединица саобраћајне полиције које контролишу и регулишу саобраћај на путевима и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја.

Средства из члана 17. овог закона користе се према програму који доноси Влада, надлежни извршни орган јединице територијалне аутономије, односно надлежни извршни орган јединице локалне самоуправе, на предлог тела за координацију.

7. ЗАКОН О ПЛАНИРАЊУ И ИЗГРАДЊИ
(„Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-испр. и 64/10-УС)

4. Накнада за уређивање грађевинској земљишта

Члан 92.

За уређивање грађевинског земљишта плаћа се накнада.

Јединица локалне самоуправе уређује грађевинско земљиште и стара се о његовом рационалном коришћењу према намени земљишта предвиђеној планским документом, у складу са законом.

Средства добијена од накнаде за уређивање грађевинског земљишта користе за уређивање грађевинског земљишта, прибављање грађевинског земљишта и изградњу и одржавање објеката комуналне инфраструктуре.

Члан 93.

Накнаду за уређивање грађевинског земљишта плаћа инвеститор.

Висина накнаде за уређивање грађевинског земљишта утврђује се на основу следећих критеријума: степен комуналне опремљености, годишњих програма за уређивање грађевинског земљишта, урбанистичке зоне, намене и површине објекта.

Намена грађевинског земљиште може бити: становање, комерцијална делатност, производна делатност и остале намене.

Јединица локалне самоуправе прописује мерила за обрачун висине накнаде за уређивање грађевинског земљишта на основу критеријума из става 2. овог члана.

Инвеститор и јединица локалне самоуправе, односно привредно друштво, јавно предузеће или друга организација из члана 91. овог закона, закључују уговор којим се уређују међусобни односи у погледу уређивања грађевинског земљишта, утврђује висина накнаде за уређивање грађевинског земљишта, динамика плаћања, обим, структура и рокови за извођење радова на уређивању земљишта, као и поступак и услови измене уговора (промена намене, површине објекта и др.).

Члан 94.

Неизграђено грађевинско земљиште које није опремљено у смислу овог закона, а налази се у обухвату плана генералне регулације, односно плана детаљне регулације, може се комунално опремити и средствима физичких и правних лица.

Лице из става 1. овог члана подноси надлежном органу јединице локалне самоуправе, односно привредном друштву, јавном предузећу односно другој организацији из члана 91. овог закона предлог о финансирању изградње комуналне инфраструктуре.

Ако орган, односно организација из става 2. овог члана утврди да је предметна зона, односно локација у обухвату плана генералне регулације, односно плана детаљне регулације и да је подносилац власник грађевинског земљишта сачиниће услове о финансирању изградње комуналне инфраструктуре, који нарочито садржи: податке о локацији, односно зони, податке из урбанистичког плана и техничке услове за изградњу комуналне инфраструктуре, податке из програма уређивања грађевинског земљишта, границе локације која се опрема са пописом катастарских парцела, рок изградње, обавезу јединице локалне самоуправе као инвеститора за прибављање локацијске, грађевинске и употребне дозволе, као и обавезу да обезбеди и финансира стручни надзор у току извођења радова, обавезу власника земљишта за финансирање израде техничке документације, стручне контроле техничке документације, извођења радова, обавезу власника грађевинског земљишта да изврши избор извођача радова, обавезу предаје изграђених објеката комуналне инфраструктуре и других објеката јавне намене у својину јединици локалне самоуправе, стварне трошкове изградње комуналне инфраструктуре, као и висину умањења накнаде за уређивање грађевинског земљишта за инвеститора објекта који ће бити грађен на тој локацији, односно зони.

За објекте који ће се градити на локацији, односно зони која се комунално опрема средствима власника, накнада за уређивање грађевинског земљишта се умањује за стварне трошкове комуналног опремања, а највише до 60% од висине накнаде утврђене према мерилима за обрачун за ту локацију, односно зону.

Ако власник грађевинског земљишта прихвати услове из става 3. овог члана, надлежни орган предлог о финансирању изградње комуналне инфраструктуре са предлогом уговора доставља скупштини јединице локалне самоуправе на одлучивање.

Одлука скупштине јединице локалне самоуправе о прихватању предлога о финансирању изградње комуналне инфраструктуре средствима власника грађевинског земљишта садржи и овлашћење органу јединице локалне самоуправе, привредном друштву, јавном предузећу, односно другој организацији из члана 91. овог закона за закључивање уговора којим се ближе уређују односи настали поводом прихватања предлога о финансирању изградње комуналне инфраструктуре средствима власника.

Надлежни орган, односно правно лице из става 6. овог члана, које је одлуком скупштине општине добило овлашћење за закључење уговора са власником

грађевинског земљишта којим се уређују односи везани за финансирање изградње комуналне инфраструктуре, закључује уговор у року од 30 дана од дана доношења одлуке из става 6. овог члана.

5. Финансирање уређивања грађевинског земљишта

Члан 95.

Финансирање уређивања грађевинског земљишта обезбеђује се из средства остварених од:

- 1) накнаде за уређивање грађевинског земљишта;
- 2) закупнине за грађевинско земљиште;
- 3) отуђења грађевинског земљишта;
- 4) конверзије права коришћења, односно права закупа у складу са овим законом;
- 5) других извора у складу са законом.

6. Отуђење и давање у закуп грађевинског земљишта у јавној својини

Члан 96.

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта у јавној својини ради изградње спроводи се јавним надметањем или прикупљањем понуда јавним огласом, по тржишним условима, у складу са законом.

Постојеће и планиране површине јавне намене не могу се отуђити из јавне својине.

Грађевинско земљиште у јавној својини не може се отуђити или дати у закуп, ако није донет плански документ на основу кога се издаје локацијска дозвола. Рок за подношење пријава за јавно надметање, односно прикупљање понуда из става 1. овог члана, не може бити краћи од 30 дана од дана јавног оглашавања. Грађевинско земљиште у јавној својини се отуђује или даје у закуп лицу које понуди највећу цену или највиши износ закупнине за то земљиште, која се накнадно не може умањивати.

Изузетно од одредбе става 5. овог члана, јединица локалне самоуправе може отуђити или дати у закуп грађевинско земљиште по цени односно закупнини која је мања од тржишне цене односно закупнине или отуђити или дати у закуп грађевинско земљиште без накнаде, уз претходно прибављену сагласност Владе. Ближе услове и начин за отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта из става 6. овог члана прописује Влада.

Неизграђено грађевинско земљиште у јавној својини, може се уносити као оснивачки улог у привредна друштва и јавна предузећа, у складу са законом којим се уређује јавна својина.

Грађевинско земљиште у јавној својини се може отуђити или дати у закуп непосредном погодбом у случају:

- 1) изградње објеката за потребе обављања послова из надлежности државних органа и организација, органа јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и других објеката у јавној својини;
- 2) прибављања грађевинске дозволе, власнику бесправно саграђеног објекта, који је захтев поднео у роковима прописаним овим законом, ако је изградња тог објекта у складу са условима предвиђеним овим законом;
- 3) исправке граница суседних катастарских парцела;
- 4) формирања грађевинске парцеле у складу са чланом 102. овог закона;
- 5) отуђења или давања у закуп из става 6. овог члана;
- 6) споразумног давања земљишта ранијем власнику непокретности која је била предмет експропријације, у складу са прописима о експропријацији.

Члан 97.

Грађевинско земљиште у јавној својини може се отуђити или дати у закуп у складу са овим законом.

Грађевинско земљиште у јавној својини се даје у закуп као неизграђено и уређено.

Грађевинско земљиште у јавној својини може се дати у закуп и као неизграђено земљиште које није уређено, ако учесник у поступку јавног надметања, односно прикупљања понуда јавним огласом, прихвати прописане услове за уређивање земљишта садржане у јавном огласу и уговором преузме обавезу да о свом трошку изврши комунално опремање грађевинског земљишта.

О отуђењу или давању у закуп грађевинског земљишта у јавној својини, по спроведеном поступку јавног надметања, прикупљања понуда или непосредне погодбе, надлежни орган доноси решење о отуђењу грађевинског земљишта или решење о давању грађевинског земљишта у закуп, које се доставља свим учесницима у поступку јавног надметања, односно прикупљања понуда.

Учесник јавног надметања, односно прикупљања понуда, који сматра да му је у поступку јавног надметања или прикупљања понуда повређено право, може да покрене управни спор против решења из става 4. овог члана, у року од 30 дана од дана достављања тог решења.

Решење о отуђењу или о давању у закуп грађевинског земљишта из става 4. овог члана доставља се и надлежном јавном правобранилаштву, односно другом органу које заступа јединицу локалне самоуправе, аутономну покрајину, односно Републику Србију.

Орган из става 6. овог члана има право да, ако сматра да је решење донето супротнo одредбама овог закона и посебним условима за уређење земљишта садржаним у јавном огласу, поднесе тужбу надлежном суду, у року од 30 дана од дана достављања решења.

По правноснажности решења из става 4. овог члана закључује се уговор између јединице локалне самоуправе, аутономне покрајине, односно Републике Србије, односно привредног друштва, јавног предузећа или друге организације из члана 91. овог закона и лица коме се земљиште отуђује или даје у закуп, у року од 30 дана од дана правноснажности решења о отуђењу или давању у закуп грађевинског земљишта.

Уговор о закупу грађевинског земљишта у јавној својини садржи нарочито: податке о катастарској парцели, намени и величини будућег објекта, о висини закупнине, року трајања закупа, року и начину плаћања накнаде за уређење земљишта, посебне услове за уређење ако се у закуп даје неуређено грађевинско земљиште, року у коме земљиште мора да се приведе намени, права и обавезе у случају неизвршења обавезе, начин решавања спорова, као и поступку и условима за измену уговора. Када је уговором о закупу предвиђено плаћање на више рата, обавезно се прописује начин усклађивања висине закупа са порастом цена на мало у Републици Србији, према објављеним подацима надлежне организације за послове вођења статистике.

7. Измена уговора о закупу

Члан 98.

Ако се промени власник објекта који је изграђен на грађевинском земљишту у јавној својини, које се користи по основу уговора о закупу закљученом у складу са законом, закуподавац ће, на захтев новог власника, изменити уговор о закупу, тако што ће на место дотадашњег закупца ступити нови власник објекта.

Уз захтев за измену уговора о закупу доставља се уговор о куповини објекта или куповини објекта у изградњи, односно други правни основ којим се стиче право својине на објекту или објекту у изградњи, који је судски оверен са потврдом пореске управе о измирењу пореза по том правном основу или са потврдом пореске управе о ослобађању од пореске обавезе, односно правноснажно решење о наслеђивању.

Закуподавац закључује са новим власником објекта уговор о закупу, који по потписивању представља основ за промену уписа закупца у јавној књизи о евиденцији непокретности и правима на њима.

Члан 99.

На захтев ранијег сопственика, односно његовог законског наследника, поништиће се правноснажно решење о изузимању градског грађевинског земљишта из његовог поседа, ако је земљиште изузето до 13. маја 2003. године, а корисник градског грађевинског земљишта исто није привео намени до 13. маја 2004. године.

Захтев из става 1. овог члана подноси се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Решење из става 1. овог члана доноси орган јединице локалне самоуправе надлежан за имовинско-правне послове, на чијој територији се налази предметно земљиште.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија, у року од 15 дана од дана достављања решења.

По правноснажности решења из става 3. овог члана, надлежни орган у посебном поступку утврђује висину новчаног износа који је ранији сопственик дужан да врати на име примљене накнаде за изузето право коришћења.

Ако се у поступку из става 5. овог закона не постигне споразум о висини накнаде, надлежни орган је дужан да спесе предмета за утврђивање накнаде без одлагања проследи надлежном суду.

8. Конверзија њрава коришћења у њраво својине на грађевинском земљишту без накнаде

Члан 100.

Републици Србији, аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе, који су уписани као носиоци права коришћења на неизграђеном и изграђеном земљишту у државној својини у јавној књизи о евиденцији непокретности и правима на њима, даном ступања на снагу овог закона престаје право коришћења на тим непокретностима и прелази у право јавне својине, у корист Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, без накнаде.

Правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, која су уписана као носиоци права коришћења на неизграђеном и изграђеном земљишту у државној својини у јавној књизи о евиденцији непокретности и правима на њима, даном ступања на снагу овог закона престаје право коришћења на тим непокретностима и прелази у право јавне својине оснивача, без накнаде.

Упис права јавне својине врши се на основу извода из јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима.

Захтев за упис права из ст. 1. и 2. овог члана у јавну књигу о евиденцији непокретности и правима на њима подноси надлежни јавни правобранилац, односно друго лице које заступа Републику Србију, аутономну покрајину, односно јединицу локалне самоуправе, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Захтев за упис права из става 4. овог члана за грађевинско земљиште које користи министарство надлежно за послове одбране може се поднети у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Ако захтев за упис права јавне својине не буде поднет у року из ст. 4. и 5. овог члана надлежни орган извршиће по службеној дужности упис права јавне својине на непокретностима на којима је на дан ступања на снагу овог закона уписано право коришћења на изграђеном или неизграђеном грађевинском земљишту у корист Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Члан 101.

Лицима која су уписана као носиоци права коришћења на изграђеном грађевинском земљишту у државној својини у јавној књизи о евиденцији непокретности и правима на њима, престаје право коришћења на грађевинском земљишту и прелази у право својине, без накнаде.

Власницима посебних физичких делова у стамбеним зградама са више станова, пословним и пословно-стамбеним зградама изграђеним на грађевинском земљишту у државној својини, престаје право коришћења на грађевинском земљишту и прелази у право својине, сразмерно површини посебних физичких делова чији су власници, без накнаде.

Власницима објеката или власницима посебних физичких делова објекта, изграђеним на грађевинском земљишту за које је закључен уговор о закупу ради изградње на рок од преко 50 година, утврђује се право својине на грађевинском земљишту, односно право својине на грађевинском земљишту сразмерно површини посебних физичких делова чији су власници, без накнаде.

Лица која су остварила право закупа на осталом грађевинском неизграђеном земљишту у државној својини, у складу са одредбама раније важећег закона, а по завршетку изградње објекта продали трећим лицима посебне физичке делове објекта, остају обвезници плаћања закупнине по важећем уговору о закупу.

Одредба става 2. овог члана, не примењује се на лица која по овом закону могу остварити право на конверзију права коришћења у право својине уз накнаду. Упис права својине у корист лица из ст. 1, 2. и 3. овог члана, врши орган надлежан за послове вођења евиденције непокретности и правима на њима, на основу

извода из јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима. Лица уз става 1. овог члана достављају извод из јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима из кога се утврђује да су власници објекта и носиоци права коришћења на грађевинском земљишту, а лица из става 2. овог члана достављају извод из јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима из кога се утврђује да су власници на посебним физичким деловима зграде.

Лица из става 3. овог члана достављају извод из јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима из кога се утврђује да су власници објекта, односно власници на посебним физичким деловима објекта.

Члан 102.

Ако власник објекта, односно посебног физичког дела објекта из члана 101. ст. 1. и 2. овог закона, није уписан као носилац права коришћења на грађевинском земљишту на коме је објекат изграђен, већ је као носилац права коришћења на земљишту уписана јединица локалне самоуправе, аутономна покрајина, Република Србија или неко правно лице чији је оснивач јединица локалне самоуправе, аутономна покрајина, односно Република Србија, пре стицања права својине утврђује се земљиште за редовну употребу објекта у складу са чланом 70. овог закона.

Ако се у поступку утврђивања земљишта за редовну употребу објекта утврди да површина катастарске парцеле истовремено представља и земљиште за редовну употребу објекта у складу са овим законом, власник постојећег објекта стиче право својине на том грађевинском земљишту, без накнаде.

Ако се у поступку утврђивања земљишта за редовну употребу објекта утврди да је земљиште за редовну употребу објекта мање од катастарске парцеле на којој је објекат саграђен, власник земљишта може, ако се од преосталог земљишта не може формирати посебна грађевинска парцела, тај преостали део земљишта дати у закуп власнику објекта у складу са чланом 96. став 9. тачка 4) овог закона или отуђити власнику објекта по тржишној цени, непосредном погодбом.

Ако се у поступку утврђивања земљишта за редовну употребу објекта утврди да је земљиште за редовну употребу објекта мање од катастарске парцеле на којој је објекат саграђен, а од преосталог дела земљишта се може формирати посебна грађевинска парцела, власник преосталог дела земљишта располаже тим земљиштем у складу са овим законом.

По правноснажности решења којим се утврђује земљиште за редовну употребу објекта, односно окончаном поступку из ст. 3. и 4. овог члана власник објекта у складу са овим законом стиче право на упис својине на грађевинском земљишту, односно закупа у јавној књизи о евиденцији непокретности и правима на њима.

Конверзија њрава коришћења у њраво својине уз накнаду

Члан 103.

На грађевинском земљишту у државној, односно јавној својини, на коме су носиоци права коришћења била или јесу привредна друштва и друга правна лица на која су се примењивале одредбе закона којима се уређује приватизација, стечајни и извршни поступак, као и њихови правни следбеници, право коришћења може се конвертовати у право својине, уз накнаду тржишне вредности тог грађевинског земљишта у моменту конверзије права, умањену за трошкове прибављања права коришћења на том грађевинском земљишту.

Конверзија права коришћења из става 1. овог члана остварује се на појединачним катастарским парцелама.

По захтеву за конверзију права из става 1. овог члана решење доноси орган јединице локалне самоуправе надлежан за имовинско-правне послове, на чијој територији се налази предметно грађевинско земљиште.

На решење из става 3. овог члана може се изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Носилац права коришћења из става 1. овог члана може остварити право на градњу нових објеката, односно реконструкцију постојећих објеката у складу са наменом земљишта утврђеном планским документом, ради обављања претежне делатности, у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим ако пре истека тог рока изменом планског документа није промењена намена тог земљишта.

Члан 104.

Право коришћења на неизграђеном грађевинском земљишту у државној својини, које је стечено ради изградње, у складу са раније важећим законима којима је било уређено грађевинско земљиште до 13. маја 2003. године или на основу одлуке надлежног органа може се конвертовати у право својине уз накнаду тржишне вредности тог земљишта у моменту конверзије права, умањене за износ стварних трошкова прибављања права коришћења, са обрачунатом ревалоризацијом до момента уплате по овом основу. Приликом утврђивања стварних трошкова прибављања непокретности не обрачунава се плаћена накнада за уређивање грађевинског земљишта.

По захтеву за конверзију права из става 1. овог члана решење доноси орган јединице локалне самоуправе надлежан за имовинско-правне послове, на чијој територији се налази предметно грађевинско земљиште.

На решење из става 2. овог члана може се изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Члан 105.

Лица чији је положај одређен законом којим се уређује спорт, као и удружења грађана, као носиоци права коришћења на грађевинском земљишту, остају носиоци права коришћења, осим ако се на њих могу применити друге одредбе овог закона које се односе на престанак права коришћења или поништај решења о изузимању земљишта, до окончања поступка приватизације. По уплати купопродајне цене након приватизације, а на основу потврде Агенције за приватизацију, може се извршити конверзија права коришћења у право својине на том земљишту у корист приватизованог лица, у складу са овим законом.

Члан 106.

Друштвена предузећа као носиоци права коришћења на грађевинском земљишту, остају носиоци права коришћења, осим ако се на њих могу применити друге одредбе овог закона које се односе на престанак права коришћења или поништај решења о изузимању земљишта, до окончања поступка приватизације. По уплати купопродајне цене након приватизације, а на основу потврде Агенције за приватизацију, може се извршити конверзија права коришћења у право својине на том земљишту у корист приватизованог предузећа, у складу са овим законом.

Члан 107.

Новчана средства остварена по основу конверзије права коришћења у право својине по овом закону уплаћују се у износ од 50% у посебан фонд за реституцију и у износ од 50% у буџет јединице локалне самоуправе.

Средства која се уплаћују у буџет јединице локалне самоуправе користе се у складу са чланом 92. став 3. овог закона.

Средства која се уплаћују у фонд за реституцију не могу се користити до доношења закона којим се уређује реституција.

Фонд за реституцију оснива се као буџетски фонд, у складу са законом.

Члан 108.

Влада ближе прописује критеријуме и поступак за утврђивање висине накнаде по основу конверзије права за лица која по овом закону имају право на конверзију уз накнаду.

Престанак права коришћења

Члан 109.

Лица којима је, до дана ступања на снагу Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06), дато на коришћење грађевинско земљиште у државној својини ради изградње, а која то право коришћења нису

уписала у јавну књигу о евиденцији непокретности и правима на њима, престаје право коришћења.

Поступак за утврђивање престанка права коришћења покреће по службеној дужности јавно правобранилаштво, односно други орган који заступа јединицу локалне самоуправе, на чијој територији се налази предметно земљиште.

Решење којим се утврђује престанак права коришћења доноси орган надлежан за имовинско-правне послове јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази предметно земљиште.

На решење из става 3. овог члана може се изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Правноснажно решење којим се утврђује престанак права коришћења објављује се у службеном гласилу надлежне јединице локалне самоуправе и представља основ за промену уписа у јавној књизи о евиденцији непокретности и правима на њима.

Члан 220.

Накнада за коришћење грађевинског земљишта плаћа се у складу са Законом о планирању и изградњи (“Службени гласник РС”, бр. 47/03 и 34/06), док се наведена накнада не интегрише у порез на имовину.

У наставку текста се дају одредбе Закона о планирању и изградњи (“Службени гласник РС”, бр. 47/03 и 34/06) које се примењују све до момента док се накнада за коришћење грађевинског земљишта не интегрише у порез на имовину:

Накнада за коришћење грађевинског земљишта

Члан 77.

Накнаду за коришћење изграђеног јавног грађевинског земљишта и осталог грађевинског земљишта у државној својини плаћа власник објекта.

Изузетно, накнаду из става 1. овог члана плаћа носилац права коришћења на објекту, односно посебном делу објекта, а ако је објекат, односно посебан део објекта дат у закуп, накнаду плаћа купац објекта, односно дела објекта.

Накнаду за коришћење неизграђеног јавног грађевинског земљишта и осталог грађевинског земљишта у државној својини плаћа корисник.

Висина накнаде из ст. 1. и 2. овог члана, утврђује се у зависности од обима и степена уређености земљишта, његовог положаја у насељу, опремљености земљишта објектима друштвеног стандарда, саобраћајне повезаности земљишта

са локалним, односно градским центром, радним зонама и другим садржајима у насељу, односно погодностима које земљиште има за кориснике.

Ближе критеријуме, мерила, висину, начин и рокове плаћања накнаде из ст. 1. и 2. овог члана, прописује општина, односно град, односно град Београд. Принудна наплата накнаде из ст. 1. и 2. овог члана врши се по прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

Члан 78.

Накнада за коришћење осталог грађевинског земљишта које није у државној својини плаћа се ако је то земљиште средствима општине, односно другим средствима у државној својини опремљено основним објектима комуналне инфраструктуре (електрична мрежа, водовод, приступни пут и сл.).

Накнада за коришћење осталог неизграђеног грађевинског земљишта плаћа се и у случају ако се то земљиште не приведе намени, односно не понуди у откуп општини ради привођења намени, у року од две године од дана доношења урбанистичког плана.

Висина накнаде из става 2. овог члана утврђује се, као и за остало изграђено грађевинско земљиште, у складу са овим законом.

У погледу утврђивања обавезе плаћања накнаде из ст. 1. и 2. овог члана, мерила, висине, начина и рокова плаћања, као и принудне наплате накнаде, примењују се одредбе члана 77. овог закона.“

Подзаконски акти донети у складу са Законом о планирању и изградњи:

1. Правилник о критеријумима за одређивање накнаде у поступцима легализације, критеријумима за објекте за које се не може накнадно издати грађевинска дозвола, као и о садржини техничке документације и садржини и начину издавања грађевинске и употребне дозволе за објекте који су предмет легализације (“Службени гласник РС”, бр. 89/09 и 5/10).

2. Уредба о условима и начину под којима локална самоуправа може да отуђи или да у закуп грађевинско земљиште по цени, мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде (“Службени гласник РС”, број 13/10).

3. Уредба о критеријумима и поступку за утврђивање висине накнаде по основу конверзије права за лица која имају право на конверзију уз накнаду (“Службени гласник РС”, бр. 4/10, 24/10 и 46/10).

4. Уредба о начину и поступку остваривања права на конверзију права коришћења на грађевинском земљишту у право својине (“Службени гласник РС”, број 46/10).

5. Одлука о образовању Комисије за давање предлога Влади за претходну сагласност на отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде (“Службени гласник РС”, број 32/10).

8. ЗАКОН О ПОРЕЗИМА НА ИМОВИНУ
(„Службени гласник РС“, бр. 26/01, 45/02-СУС, 80/02, 80/02-гр.
закон, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10)

ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ (чл. 2. до 13.)

- Предмет опорезивања (члан 2.)
- Порески обвезник (члан 4.)
- Пореска основица (чл. 5. до 9.)
- Настанак пореске обавезе (члан 10.)
- Пореске стопе (члан 11.)
- Пореска ослобођења (члан 12.)
- Порески кредити (члан 13.)

ПОРЕЗ НА НАСЛЕЂЕ И ПОКЛОН (чл. 14. до 22.)

- Предмет опорезивања (члан 14.)
- Порески обвезник (члан 15.)
- Пореска основица (члан 16.)
- Настанак пореске обавезе (члан 17.)
- Пореске стопе (чл. 18. и 19.)
- Пореска ослобођења (члан 21.)
- Порески кредит (члан 22.)

ПОРЕЗ НА ПРЕНОС АПСОЛУТНИХ ПРАВА (чл. 23. до 31б)

- Предмет опорезивања (чл. 23. до 24а)
- Порески обвезник (чл. 25. и 26.)
- Пореска основица (чл. 27. и 28.)
- Настанак пореске обавезе (члан 29.)
- Пореске стопе (члан 30.)
- Пореска ослобођења (чл. 31, 31а и 31б)

УТВРЂИВАЊЕ И НАПЛАТА ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ (чл. 32. до 42.)

- Утврђивање пореза (чл. 33. до 40.)
- Јемство (члан 42.)

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (члан 44.)

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 45. до 50.)

Осим наведених закона који дају основ за обезбеђивање јавних прихода, треба имати у виду да се на јединице локалне самоуправе односи и један број нових закона који им намећу нове надлежности, односно нове расходе, али не и нове изворе прихода из којих би се вршило финансирање тих надлежности, и то:

- Закон о комуналној полицији („Сл. гласник РС“, број 51/09)
- Закон о заштити од буке у животној средини (“Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о равноправности полова („Сл. гласник РС“, број 104/09)
- Закон о култури („Сл. гласник РС“, број 72/09)
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС“, број 41/09)
- Закон о заштити од нејонизирајућих зрачења („Сл. гласник РС“, број 36/09)
- Закон о хемикалијама („Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“, број 36/09)
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 38/09, 88/10 и 91/10)
- Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“, број 36/09)
- Закон о сточарству („Сл. гласник РС“, број 41/09)
- Закон о добробити животиња („Сл. гласник РС“, број 41/09)
- Закон о избеглицама („Сл. гласник РС“, бр. 18/92, 42/02, 45/02 и 30/10)
- Закон о јединственом бирачком списку („Сл. гласник РС“, број 104/09)
- Закон о предшколском васпитању и образовању („Сл. гласник РС“, број 18/10)
- Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, број 72/09)
- Закон о здравственој заштити („Сл. гласник РС“, бр. 107/05, 72/09, 88/10 и 99/10)
- Закон о матичним књигама („Сл. гласник РС“, број 20/09)
- Закон о регионалном развоју („Сл. гласник РС“, бр. 51/09 и 30/10)
- Закон о јавном здрављу („Сл. гласник РС“, број 72/09)
- Закон о националним саветима националних мањина („Сл. гласник РС“, број 72/09)
- Закон о заштити становништва од изложености дуванском диму („Сл. гласник РС“, број 30/10)
- Закон о обављању саветодавних и стручних послова у области пољопривреде („Сл. гласник РС“, број 30/10)
- Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, број 116/08)
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, број 111/09)
- Закон о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“, број 111/09)

На њриходе односно расходе јединица локалне самоуправае уишцаће и закони који су у њриѡреми:

Закон о јавној својини

Закон о денационализацији

Закон о реституцији

III ПРЕДЛОГ МОГУЋИХ НОВИХ РЕШЕЊА

У циљу унапређивања услова за управљање јавним финансијама на нивоу локалне самоуправе, неопходно је иницирати измене неких постојећих и доношење нових закона којима се уређује област јавних финансија.

Неопходно је донећи:

- Закон о платама у локалној самоуправи, којим би се ова област системски уредила
- закон, којим би се уредило буџетско рачуноводство

Такође је неопходно иницирати измене и дојуне:

- Закона о финансирању локалне самоуправе, у смислу прецизирања начина рада Комисије за финансирање локалне самоуправе; одређивање нових врста прихода за финансирање нових надлежности локалне самоуправе и унапређивање методологије расподеле ненаменских трансфера у складу са стандардима ЕУ
- Закона о јавном дугу, тако да се омогући локалној самоуправи емитовање хартија од вредности у циљу обезбеђивања додатних средстава за инвестиције и развој, под најповољнијим условима

Осим тога, јединице локалне самоуправе треба да уложе напор да унапреде управљање финансијама:

- Доношењем неопходних аката у складу са Законом о буџетском систему
- Осавременавањем организације служби за финансије у циљу повећавања њихове ефикасности, делотворности и транспарентности (дефинисање процедура и одговорности, формирање и ажурирање базе података, обезбеђивање информатичке подршке, стручно усавршавање и др.)
- Оснивањем служби за интерну ревизију и контролу у циљу независне превентивне и саветодавне подршке финансијском управљању и контроли
- Дефинисањем одговарајућих критеријума за финансирање буџетских и ванбуџетских корисника из буџета ЈЛС (правни основ, стандарди и мерила у циљу оптимизације и рационализације буџетских расхода)

Међуопштинска радна група која делује у склопу Програма подршке општина (Municipal Support Programme) коју финансира Влада Шварцарске преко своје Агенције за развој и сарадњу (Swiss Development and Cooperation Agency – SDC), иницираће, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина, наведене предлоге могућих решења код надлежних органа, у циљу стварања уређеног амбијента за повећавање ефикасности, делотворности и транспарентности јавних финансија на нивоу јединица локалне самоуправе.

Све јединице локалне самоуправе које желе да се укључе у покрећање одговарајућих иницијатива у области управљања јавним финансијама и фискалне децентрализације, могу да доставе своје иницијативе или остваре контакт са Међуопштинском радном групом, која делује у оквиру МСП програма на e-mail: msp@msp.co.rs

